

TARTALOMJEGYZÉK

- 2 GYÖRGY SZILVIA:
A NAGYBETŰS HELY ÉS ÉN:
AZ ÚJ EMBER
- 3 PINTES GÁBOR:
MŰLT, JELEN, JÖVŐ...
ÉS HAGYOMÁNY
- 4 PETRES CSIZMADIA GABRIELLA:
„A NÉPHAGYOMÁNYRA NEMCSAK
CÉLKÉNT TEKINTÜNK, HANEM
ESZKÖZKÉNT IS”
BESZÉLGETÉS ILLÉS GÁBORRAL,
A HAGYOMÁNYOK HÁZA
HÁLÓZAT – SZLOVÁKIA SZERVEZET
ELNÖKÉVEL
- 8 ÖLVECZKY KALMÁR MÓNIKA:
A NÉPHAGYOMÁNY BEÉPÍTÉSE
A SZLOVÁKIAI MAGYAR ÓVODÁKBAN
ÉS ISKOLÁKBAN ZAJLÓ NEVELŐ-
OKTATÓ MUNKÁBA
- 12 SZABARI ERIKA:
A NÉPHAGYOMÁNY: KAPOCS
A MŰLT ÉS A JELEN KÖZÖTT
- 14 RANCSÓ ANDREA:
HELYI ÉRTÉKEK KUTATÁSÁNAK
ÉS ÁTADÁSÁNAK JÓ GYAKORLATA
HETÉNYEN
- 16 BENKONÉ HORKAY TÜNDE –
BENKO PÁL:
NÉPI KÉZMŰVES MESTERSÉGEK
A PEDAGÓGUS MUNKÁJÁBAN
- 18 PAP FERENC – SZETEY SZABOLCS –
FEHÉR ÁGOTA:
A KERESZTYÉN PEDAGÓGUS
SZEREPE A HAGYOMÁNYOK
KÖZVETÍTÉSÉBEN A NAGYKŐRÖSI
TANÍTÓKÉPZÉS TÖRTÉNETÉNEK
ALAPJAIBAN
- 21 TÁTRA PATRIK – FERENC VIKTÓRIA –
RÁKÓCZI KRISZTIÁN:
A MAGYAR ÓVODAI ÉS ISKOLAI
TANULÓI LÉTSZÁMOK ALAKULÁSA
SZLOVÁKIÁBAN A 2010-ES ÉVEKBEN
- 28 SCHULCZ PATRIK:
AZ ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS
JELENTŐSÉGE AZ ADMINISZTRATÍV
MUNKAVÁLLALÓK SZEMSZÖGÉBŐL
(I. RÉSZ)
- 31 BESE LÁSZLÓ:
HELYZET VOLT. A SZLOVÁKIAI
MAGYAR TÖRTÉNELEMTANÍTÁS
AZ EZREDFORDULÓN
- 33 CSICSAY ALAJOS:
HOGY ALAKULT KI A BIODIVERZITÁS?
- 35 ISKOLAHÍREK
- 37 BESZÁMOLÓ
- 38 SZMPSZ

PINTES GÁBOR

MŰLT, JELEN, JÖVŐ... ÉS HAGYOMÁNY

Képzelnünk el egy olyan világot, melyben mindennemű társadalmi és csoportos, de végső soron az egyéni tevékenység is úgymond tiszta lappal, a nulláról indulna fejlődésnek és alakítaná ki saját formáját és egyben tartalmát is. A nulla jelentené a kezdetet, az abszolút kiindulópontot, melytől „visszafelé” nem létezne, csak előre. Semmiféle negatív érték, a nullát elhagyva csakis pozitív.

Egy empirikus „világmodellben” talán elképzelhető és még vállalható is lenne mindez. Leginkább olyan életszemléletet vallók számára, akik a múltat visszatartó erőnek tartják. Akik hisznek és bíznak annyira önmagukban, hogy nem igényelnek a múltból fakadó támaszt, tapasztalaton alapuló bölcsességet.

Jelen korunkra valahogy sikerült elérnünk azt a kollektív és egyéni állapotot, melyben nem nagyon jut hely és szerep a bölcseneknek, bölcsességnek. Vannak persze vakon követett ideák és idolkok, és önjelölt követendő eszmék, de ezeket nem mosnám össze a bölcsesség ethoszával. A bölcsesség szinte végeláthatatlan tapasztalaton, megélt tévedéseken és igazolt próbákon alapul. Vázát pedig leginkább az alázat és a szellemi nagyság adja. Adja azért, hogy mások építhessenek, alapozhassanak rajta. Ebben az esetben azonban a korábban említett 0 kiindulóponttól visszafelé kezdünk el haladni. Időben az annyit jelent, hogy a múltba tekintünk, onnét próbálunk meríteni valamit. S hogy mit is?

Gyökeret, értéket, igazolt tapasztalatot... hagyomány formájában. Meg szoktam ragadni (majdnem minden) alkalmat ahhoz, hogy nyomatékosítsam: a hagyomány nem összetévesztendő a hagyományossal. Számomra a hagyomány egy képzelt idővonal szinte minden részén megtalálható. Érzékeinkkel a jelent tapasztaljuk, de humán intellektuális kapacitásunk lehetőséget nyújt ahhoz is, hogy a múlton elmélkedjünk és a jövőt tervezgessük. Mindezek miatt számomra a hagyomány leginkább érték, amolyan félkész állapotban. Hagyomány- és értékátadásban nem hiszek, mert ezen folyamatok annál sokkal komplexebbek és bonyolultabbak. Lehet viszont közvetíteni, felkínálni és motiválni ahhoz, hogy az egyéni és kollektív értékkeretés a hagyományok által, azok segítségével és azok megőrzéséhez vezessen. A hagyomány- és értékközvetítés már csak azért sem egyszerű és egyértelmű feladat, mivel a folyamatba belép egy nem elhanyagolható tényező: az időfaktor. Ahogy a múlt értékeit egy az egyben átvenni képtelenség, úgy nem nagyon számolhatunk a hagyományok mechanikus „átvételével” sem. A lényegét inkább abban kell látnunk és megragadnunk, hogy milyen értéket, értékeket vélünk felfedezni egy-egy hagyományban és miként vagyunk képesek azt aktiválni a jelenben.

Ezért kell a hagyománnyal való ténykedésünkkor tisztázni, hogy azok milyen célt is szolgálnak. Lehet, hogy ez így nagyon utilitarista megnyilatkozásnak tűnik, de a hagyomány cél és értékstruktúra nélkül üres marad, és ezáltal megsemmisülésre van ítélve. Ha egy gyermek (de nyugodtan gondolhatunk felnőttre is) nem tisztázza magában és nem érti meg a hagyomány cél- és értékdimenzióját, nem fog tudni mihez kezdeni vele. Az időtényezőn kívül komoly szerephez jut a hagyományt befogadó és gyakorló egyéni és kollektív tudat is. Az a tudat, mely értelmezi a hagyományt, kialakít hozzá/vele egy emocionális kapcsolatot és eldönti, hogy megjeleníti-e viselkedésében/cselekedeteiben azt, vagy sem.

Ahhoz, hogy mindehhez esélyünk legyen, szükségesek a gyökerek és a gyökereket ápoló, gondozó egyének. A hagyományőrzés, a hagyomány ápolása nem a régmúlt konzerválását jelenti. Sokkal inkább egy olyan jövő építését, mely mélyen elhelyezkedő alapokon, sziklákon nyugszik. A jól átgondolt és tervezett nevelőmunka jelentheti a hagyományőrzés és értékközvetítés nagyon is igényes, nem könnyű, de bevált és igazolt módját.